

Administrationskostnader för regionala strukturfondsprogram II

STATSKONTORET

MISSIV

DATUM
2001-05-21
ERT DATUM
2000-12-07

DIARIENR
2000/535-5
ER BETECKNING
N2000/9744/IRT

Regeringen
Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Uppdrag till Statskontoret att bedöma kostnaderna för administrationen av de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen

Regeringen gav den 7 december 2000 Statskontoret i uppdrag att bedöma kostnaderna för de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen. Statskontoret överlämnar härmed rapporten *Administrationskostnader för regionala strukturfondsprogram II (2001:11)*.

Generaldirektör Knut Rexed har beslutat i detta ärende. Direktör Anna Karlgren, chef för Tillväxtenheten, avdelningsdirektör Ola Norr, föredragande, och förste byråsekreterare Mathias Fredriksson var närvarande vid den slutgiltiga handläggningen.

Enligt Statskontorets beslut

Ola Norr

Innehåll

	Sammanfattande iakttagelser	7
	Kostnadsutveckling	7
	Kostnadspåverkande faktorer	8
1	Inledning	11
1.1	Uppdraget	11
1.2	Arbetets uppläggnig	12
2	Strukturfonderna i Sverige	13
2.1	Om strukturfonderna	13
	Målområden i nuvarande resp. förra programperioden	13
	Överlappning i tiden av programperioderna	16
	Strukturfonderna – en del i det regionala utvecklingsarbetet	16
2.2	Funktioner i programperioden 2000–2006	17
	Förvaltningsmyndighet	17
	Beredningssekretariat	18
	Strukturfondsdelegation	19
	Utbetalande myndighet	19
	Intern revision och urvalskontrollen	20
	Övervakningskommitté/sekretariat	20
2.3	Hanteringen av strukturfondsansökningar	21
	Från ansökan till beslut	21
	Från rekvisition till utbetalning	21
3	Strukturfondsorganisationen i länen	23
3.1	Organisation	23
	Förvaltningsmyndigheter	23
	Beredningssekretariat	26
3.1	Intryck från intervjuerna	28
	Erfarenheter	28
	Kostnader	30
	Förvaltningsmyndigheterna och beredningssekretariaten	32
	Strukturfondsdelegationen	32
	Övervakningskommittéerna	33
4	Kostnader för strukturfondsorganisationen	35
4.1	Bakgrund till redovisade resultat	35
	Enkätens uppläggnig	35
	Kommentarer till länsstyrelsernas lämnade svar	37
4.2	Kostnader år 2000	38

4.3	Kostnader åren 2001–2006	41
	Utvecklingen av kostnaderna under programperioden	41
	Kostnaderna för år 2001	42
	Fördelning av resurser på arbetsuppgifter	43
	Fördelning av kostnader på kostnadsslag	44
	Jämförelse av kostnaderna mellan programmen	44
5	Tekniskt stöd	47
	Nivån på tekniskt stöd	47
6	Centrala myndigheter	49
6.1	Verket för näringslivsutveckling	49
	Kostnader	49
6.2	Arbetsmarknadsstyrelsen	51

Bilagor

1	Uppdraget	53
2	Enkät till länsstyrelser/självstyrelseorgan om kostnader m.m. i strukturfondsorganisationen	55
3	Enkät om kostnader m.m. i strukturfondsorganisationen	69
4	Redovisning av enkätsvar från länen	79

Sammanfattande iakttagelser

Statskontoret har haft i uppdrag att belysa kostnader för samt organisation av administrationen av de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen. Uppgifter har hämtats in genom enkäter till alla berörda länsstyrelser och självstyrelseorgan samt till Verket för näringslivsutveckling och Arbetsmarknadsstyrelsen. Vidare har intervjuer skett på tio länsstyrelser/självstyrelseorgan.

Strukturfondsarbetet har blivit allt mer integrerat i det regionala utvecklingsarbetet. De programdokument som tagits fram till den nuvarande programperioden 2000–2006 har till stor del byggts på länens tillväxtavtal, som arbetades fram under åren 1998–1999. Integreringen speglas även i länens organisation, där flertalet har samordnat handläggningen av strukturfondsstöd med prövningen av eventuell medfinansiering.

Vi har noterat en motsägelse mellan hur verksamheten i praktiken bedrivs och kraven på särredovisning av kostnader. Samtidigt som strukturfondsarbetet blir alltmer integrerat i det regionala utvecklingsarbetet, ställs krav på en särredovisning av kostnader, bl.a. som underlag för medfinansiering av TA-medel.

Kostnadsutveckling

Länsstyrelsernas bedömningar av kostnaderna för strukturfondsadministrationen under åren 2001–2006 redovisas i rapporten och jämförs med resultatet från motsvarande uppdrag förra året. Även om det finns en hel del osäkerheter i länsstyrelsernas bedömningar är bilden att man nu angett något lägre kostnader än i motsvarande enkät förra året.

Kostnaderna bedöms bli som högst under år 2001. Detta år finns fortfarande arbetsuppgifter kvar från föregående programperiod, samtidigt som arbetet med programmen i den nuvarande programperioden till stor del kommit igång. Kostnaderna sjunker något därefter, men beräknas ligga på ungefär samma nivå resten av programperioden. För närmare beskrivning av kostnader hänvisas till kapitel 4.

Länsstyrelsernas arbete med strukturfonderna finansieras fr.o.m. år 2001, vad gäller den nationella finansieringen, helt via länsstyrelsernas förvaltningsanslag. Till det kommer s.k. TA-medel från EU. Hur mycket resurser man på varje länsstyrelse har för strukturfondsarbete avgörs på respektive länsstyrelse i fördelningen av resurser mellan olika verksamheter.

Flertalet av de tjänstemän vi intervjuade på länsstyrelserna uppfattade att man hade mindre resurser än vad som behövdes för att administrera programmen, även om det finns osäkerhet bl.a. om kommande resursbehov

och fördelning av TA-medel. Samtidigt var det flera av de intervjuade som påpekade att det man i första hand drar ned på vid resursbrist är uppföljning av projekt. Det är t.ex. frågan om uppföljning på plats av enskilda projekt och uppföljning av programmet som helhet som ges mindre utrymme. Länsstyrelserna prioriterar det som klart åläggs dem enligt regelverket och drar ned på det som inte lika klart ålagts dem. Uppföljningsarbetet får då fungera som ett slags dragspel.

En iakttagelse vi gjort är att de nya och hårdare krav som ställs på projektägarna vad gäller rekvisitioner, bl.a. att rekvirera medel oftare, bör bidra till att projekten kan granskas och följas upp på ett bättre sätt och att eventuella avvikelser från ansökan kan konstateras i ett tidigare skede. Innebär länsstyrelsens prioriteringar att man begränsar uppföljningen, kan det leda till att de möjligheter till en bättre uppföljning som de ändrade rutinerna medför bara utnyttjas i begränsad omfattning.

Vi tycker oss ha sett en skillnad mellan de intervjuade länsstyrelserna och självstyrelseorganen vad det gäller inställningen till att medfinansiera administrationen av strukturfondsstöden. Vårt intryck är att det "kommun- och landstingsperspektiv" som finns i självstyrelseorganen också ger en större beredskap att bidra med medel till administrationen. En hypotes kan vara att de med sitt perspektiv har större erfarenhet av att vara genomförare/projektägare och därmed blir mer angelägna om att även administrationen får tillräckliga resurser.

Kostnadspåverkande faktorer

Vi kan konstatera att det finns många faktorer som påverkar kostnaderna i de olika programmen. Vissa av faktorerna är givna på förhand, medan andra kan påverkas på olika lång sikt.

Till faktorer som är givna på förhand hör geografin, eftersom den påverkar hur långa tjänsteresor man behöver göra inom länet. Om vi begränsar tidsperspektivet till nuvarande programperiod är även programmets avgränsningar och utformning givna. Kostnadshöjande faktorer i programutformningen är t.ex. när programmet berör många län men där programmet omfattar endast begränsade delar av dessa län. Tydligaste exemplet på detta är Mål 2 Öarna, som relativt sett har högre administrationskostnader än övriga målprogram. Vidare innebär utformningen av mål 1-programmen med ett kust- respektive inlandsområde betydande extra administration. Dessutom bidrar uppdelningen till hinder vad gäller medfinansieringen, främst för inlandet.

Ett tredje exempel på kostnadshöjande programutformning är Interreg-programmen. I dessa program ska organisationer från olika länder samverka, vilket innebär högre kostnader genom resor och olika förvaltningskultur.

Syftet med Interreg-programmen är dock att öka integrationen mellan länder, varför de ökade administrationskostnaderna kan ses som ett ”pris” för att uppnå detta syfte.

När det gäller organisationens påverkan på kostnaderna har vi inte kunnat fastställa några faktorer som säkert höjer eller sänker kostnaderna. Vi vill här dock beskriva några iakttagelser och frågor som kommit upp under intervjuerna och när vi studerat länsstyrelsernas enkätsvar.

Vi har vid intervjuerna konstaterat att det, åtminstone till en början i programperioden, förekommer en omfattande dubbelgranskning av rekvisitioner. Först kontrolleras de på beredningssekretariatet, för att sedan granskas på nytt av förvaltningsmyndigheten. En anledning till att rekvisitionerna dubbelgranskas är att förvaltningsmyndigheterna i början av programperioden vill försäkra sig om att beredningssekretariaten följer de regler som gäller för rekvisitioner. Vi menar att det, för att begränsa kostnaderna, är angeläget att dubbelgranskningen av rekvisitioner så snart det är möjligt begränsas.

I ett program, mål 2 Västra, har granskningen centraliserats till länsstyrelsen i Örebro län. (Vid intervjuer kunde vi dock konstatera att det förekom viss, men begränsad dubbelgranskning även i mål 2 Västra.) Det kan då vara intressant att jämföra kostnaderna mellan detta program och mål 2 Södra. Mål 2 Västra är ett mer omfattande program än mål 2 Södra, men administrationskostnaden är högre i mål 2 Södra. Vi har inte kunnat fastslå om denna skillnad kan förklaras av de skilda sätten att granska rekvisitioner eller om det finns andra förklaringar. Länsstyrelsen i Jönköpings län, förvaltningsmyndighet för mål 2 Södra och mål 2 Öarna, är den enda länsstyrelse som organisatoriskt skilt funktionen som förvaltningsmyndighet från beredningssekretariatet. Vår uppfattning är att detta i sig inte bör påverka de totala programkostnaderna i någon större utsträckning. Det kan givetvis finnas ytterligare faktorer som påverkar kostnaderna, men det har med tillgängligt material inte varit möjligt att klart ange någon förklaringsfaktor.

Vid intervjuerna påpekades att mycket resurser gick åt att hantera dels de skilda regelverk som finns kring strukturfondsstöden och medfinansieringen, dels de olika kontroller som görs från olika organ. I båda dessa fall önskades en större samordning för att minska belastningen på länsstyrelserna.

En enskild fråga man från länsstyrelserna lyfte fram vid intervjuerna var det datorstöd man har för strukturfondsärendena. För föregående period används uppföljningssystemet STINS, som tillhandahålls av NUTEK. För nuvarande programperiod har NUTEK vidareutvecklat STINS. Vid våra intervjuer hade det nya STINS inte distribuerats till länsstyrelserna. Vi fick många kritiska kommentarer om både det gamla systemet och den sena

distributionen av det nya STINS. Bl.a. uppgav man att en omfattande dubbelregistrering skett för att kunna hålla reda på ärendena. Sammantaget anser vi att ett fungerande och effektivt datastöd är en mycket viktig fråga för att kunna begränsa kostnaderna.

1 Inledning

1.1 Uppdraget

Näringsdepartementet gav den sjunde december 2000 Statskontoret i uppdrag att bedöma kostnaderna för administrationen av de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen. Syftet är att få ett underlag för budgetarbetet inför år 2002. Uppdraget är en fortsättning på ett motsvarande uppdrag, som Statskontoret redovisade den 31 maj 2000 i rapporten *Administrationskostnader för regionala strukturfondsprogram* (Statskontoret 2000:23).

Det nya uppdraget omfattar i huvudsak följande:

- Redovisning av kostnaderna för år 2000 samt en prognos av kostnaderna för strukturfondsadministrationen vid länsstyrelser och regionala självstyrelseorgan för åren 2001–2006 fördelat per år.
- En redovisning och en bedömning av hur länsstyrelserna och de regionala självstyrelseorganen organiserat sitt arbete.
- Analys av skillnader i kostnader mellan beredningssekretariaten och de olika förvaltningsmyndigheterna.
- Redovisning av kostnader för Verket för näringslivsutveckling under 2000 och bedömning av kostnaderna för år 2001–2006.
- Redovisning och bedömning av kostnaderna för Arbetsmarknadsstyrelsens arbete med de geografiska programmen 2000–2003.

I förhållande till Statskontorets uppdrag under år 2000 ingår nu även att redovisa och bedöma kostnader för geografiskt avgränsade gemenskapsinitiativ. Vidare ska en redovisning göras av hur länsstyrelserna och självstyrelseorganen organiserat sitt arbete.

Uppdraget avser de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen, från såväl programperioden 1995–1999 som för programperioden 2000–2006.

De program från programperioden 1995–1999 som vi hämtat in kostnadsuppgifter om är:

Målprogram	Mål 2 Mål 5b Mål 6
Gemenskapsinitiativ	Interreg IIA och IIC Pesca Konver Leader II Urban

De program vi hämtat in uppgifter om för programperioden 2000–2006 är följande.

Målprogram	Mål 1 Mål 2
Gemenskapsinitiativ	Interreg IIIA och IIIB Urban

Hur uppdraget avgränsats beskrivs närmare i kapitel 4.

1.2 Arbetets uppläggning

Arbetet har bedrivits som ett projekt på Statskontoret. I projektet har ingått Ola Norr, projektledare, och Mathias Fredriksson.

För att få svar på de frågor som ställts i uppdraget om länsstyrelserna har vi i huvudsak använt två angreppssätt.¹ Vi har intervjuat tio länsstyrelser. Bland dessa tio intervjuade ingår samtliga förvaltningsmyndigheter och två självstyrelseorgan.

Vi har även skickat en enkät till alla länsstyrelser. Enkäten med bifogade anvisningar återges i bilaga 2. Svar på enkäten begärdes till den 10 april 2001. Vissa organisationer har behövt längre tid än så att svara, men alla tillfrågade har kommit in med svar. I vissa fall har dock svaren inte varit fullständiga.

Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) och Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) har också besvarat en enkät om sina kostnader. Enkäterna har anpassats till respektive myndighets verksamhet. I bilaga 3 finns den enkät som skickats till NUTEK.

¹ När vi i fortsättningen skriver länsstyrelser ingår även berörda självstyrelseorgan.

2 Strukturfonderna i Sverige

2.1 Om strukturfonderna

Som medlem i Europeiska unionen omfattas Sverige av den gemensamma regional- och strukturpolitiken. Syftet med denna politik är att minska obalanserna och skillnaderna i ekonomisk utveckling mellan regionerna i EU och på så sätt skapa en högre grad av social och ekonomisk sammanhållning inom unionen.

Denna politik finansieras delvis genom EG:s fyra strukturfonder, regionalfonden, socialfonden, jordbruksfonden och fiskefonden. För att få tillgång till dessa medel krävs nationell medfinansiering. Fonderna är årliga utgiftsposter i EU:s budget och inte fonder i egentlig mening.

Strukturfondernas verksamhet regleras i s.k. programperioder. Den nuvarande programperioden omfattar åren 2000–2006, medan den föregående omfattade åren 1995–1999.

EU har för programperioden 2000–2006 avsatt totalt ca 195 Mdr euro. Summan motsvarar ungefär en tredjedel av EU:s totala budget. Sveriges del av detta är 2,19 Mdr euro eller ca 19 Mdr kr, vilket motsvarar ca 2,7 Mdr kr årligen². Det innebär att strukturfondsmedlen i nuvarande programperiod ökar med ca 10 procent årligen i förhållande till föregående programperiod.

Målområden i nuvarande resp. förra programperioden

EU:s ministerråd beslutade den 21 juni 1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna³ under programperioden 2000–2006. Medel från strukturfonderna fördelas genom olika program. I huvudsak sker detta i s.k. målområden respektive gemenskapsinitiativ. Antalet målområden har i nuvarande programperiod minskats, från sju i förra perioden, till tre. Även antalet gemenskapsinitiativ har minskats, från tretton i förra perioden, till fyra.

² www.nutek.se

³ Förordning (EG) nr 1260/1999 om allmänna bestämmelser för strukturfondernas uppgifter. Dessutom har fyra kompletterande förordningar antagits med särskilda bestämmelser för respektive fond: förordning (EG) nr 1783/1999 om Europeiska regionala utvecklingsfonden, förordning (EG) nr 1784/1999 om Europeiska socialfonden, förordning (EG) nr 1263/1999 om Fonden för fiskets utveckling samt förordning (EG) 1257/1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden och om ändring och upphävande av vissa förordningar.

Nuvarande program är:

Målområde	Omfattar/Syfte
Mål 1	Insatser i områden vars BNP per invånare är mindre än 75 % av gemenskapens genomsnitt, insatser i de mest glesbefolkade områdena och ett särskilt program för kusten i Norra Sverige.
Mål 2	Områden som genomgår ekonomisk och social omställning inom industri- och tjänstesektorn, landsbygdsområden på tillbakagång, stadsområden med problem samt krisdrabbade områden som är beroende av fiske.
Mål 3	Åtgärder för att utveckla arbetsmarknaden och de mänskliga resurserna, särskilt inom ramen för de årliga nationella handlingsplanerna för sysselsättning.
Interreg IIIA, B, C	Samarbete över nationsgränserna
Leader+	Utveckling av landsbygden
Equal	Motverka diskriminering och olikheter på arbetsmarknaden
Urban II	Ekonomisk och social förnyelse av stadsområden

Mål 1 och 2 gäller för vissa geografiskt avgränsade områden, medan mål 3 är ett nationellt program. I programmen för mål 1 ska åtgärder motsvarande mål 3 ingå, varför mål 3 endast förekommer i områden utanför mål 1.

Mål 1 och 2 är sedan i sin tur indelade i två respektive fyra regioner, där varje region har en egen organisation för t.ex. beredningar av ansökningar, beslut och utbetalning. Av gemenskapsinitiativen är Interreg och Urban II geografiskt avgränsade. Interreg är uppdelat i tre delar med var sin inriktning på samarbetet. Interreg IIIA inriktar sig på gränsregionalt samarbete, Interreg IIIB på transnationellt samarbete och Interreg IIIC på interregionalt samarbete. I Sverige ingår endast Göteborg i Urban II. Leader+ är också geografiskt avgränsat till vissa landsbygdsområden. Länsstyrelserna ingår ej i administrationen av dessa, varför Leader+ inte omfattas av Statskontorets uppdrag.

REGION	BERÖRDA LÄN
Mål 1	
Mål 1 Norra Norrland	Norrbottnen, Västerbottnen
Mål 1 Södra Skogslänsregionen	Jämtland, Västernorrland samt delar av Dalarna, Värmland och Gävleborg
Mål 2	
Mål 2 Norra	Delar av Gävleborg, Västmanland och Dalarna
Mål 2 Västra	Delar av Örebro, Västra Götaland och Värmland
Mål 2 Södra	Delar av Jönköping, Östergötland, Kronoberg, Kalmar och Blekinge
Mål 2 Öarna	Gotland samt delar av Västra Götaland, Halland, Skåne, Blekinge, Kalmar, Jönköping, Östergötland, Södermanland, Stockholm, Uppsala, Gävleborg, Västmanland, Örebro och Värmland
Gemenskapsinitiativ	
Interreg IIIA:	
- Nordkalotten	Norrbottnen
- Kolarctic	Norrbottnen
- Kvarken-MittSkandia	Västerbottnen samt del av Västernorrland
- Sverige - Norge	
- Skärgården	Skärgården i Stockholm, Södermanland och Uppsala
Interreg IIIB:	
- Norra periferin	Norrbottnen, Västerbottnen, Västernorrland samt Gävleborg
- Nordsjön	Värmland, Västra Götaland, Halland, Skåne och Kronoberg
- Östersjön	Hela Sverige
Urban II	Göteborg
Leader+	Vissa landsbygdsområden utanför mål 1-området
Equal	Hela Sverige

Till detta kommer ett program för landsbygdsutveckling och strukturåtgärder inom fiskerinäringen. I mål 1-områden ingår dessa åtgärder i mål 1-programmen, medan de i övriga områden administreras för sig.

För att garantera kvaliteten i arbetet, men också för att möjliggöra kontroll av det som sker, genomförs insatserna inom ramen för s.k. programdokument. Dessa dokument tas fram inom respektive land och förhandlas med kommissionen. Beslut om att anta programmen fattas därefter ensidigt av kommissionen.

Av de två målprogrammen har mål 1 kommit längre än mål 2. Detta beroende på att det slutgiltiga beslutet om mål 2:s programdokument drog ut på tiden. De samlade programdokumenten för mål 1 godkändes av kommissionen 24 maj 2000. För mål 2 godkändes de samlade programdokumenten först vid årskiftet år 2000/2001.

I programdokumenten anges hur organisationen för respektive region ska se ut. Detta sker dels utifrån de ramar förordningarna ger, dels efter beslut av regeringen.

Överlappning i tiden av programperioderna

Föregående period löpte under åren 1995–1999 och den nuvarande gäller under åren 2000–2006. I praktiken överlappar dock programperioderna varandra.

Eftersom ansökningar under den föregående programperioden kunnat lämnas in t.o.m. år 1999 och utbetalningar i huvudsak ska ske i efterhand som delbetalning och/eller när projektet är avslutat, fortsätter administrationen från föregående programperiod ytterligare en tid. Efter att alla utbetalningar skett ska också slutrapporteringar göras.

Samtidigt har arbetet med den nuvarande programperioden påbörjats under år 1999 i och med framtagandet av förslag till programdokument. Det betyder att administrationen av programperioderna löper parallellt under 2–3 år.

Det är även värt att notera att det är stora variationer under programperioden vilka arbetsuppgifter som dominerar och omfattningen av dessa.

Strukturfonderna – en del i det regionala utvecklingsarbetet

När strukturfondsprogrammen infördes i Sverige efter inträdet i EU förde de med sig förändringar på flera områden, t.ex. vad gäller programläggning, kontroller, organisation och finansiering. Utvecklingen har därefter gått i riktning mot en allt större integrering av svenska utvecklingsinsatser och strukturfondsprogrammen.

Alla länsstyrelser arbetade på regeringens uppdrag under 1998–1999 fram regionala tillväxtavtal. Tillväxtavtalen syftar till effektivare samordning och samverkan mellan sektorer och aktörer som har till uppgift att främja tillväxt och sysselsättning. De regionala tillväxtavtalen är inspirerade av programarbetet inom EU:s strukturfonder. Genomförandet pågår under åren 2000–2002.

I det programarbete som därefter skett inför programperioden 2000–2006 har tillväxtavtalen varit en viktig utgångspunkt. Strukturfondsprogrammen är i sin tur en del av den samverkan inom länen som tillväxtavtalen syftar till. Särskilt tydligt är detta i de län där strukturfondsprogrammen har en stor omfattning.

Att det finns ett starkt samband mellan strukturfondsprogrammen och tillväxtavtalen har också framkommit i de intervjuer vi gjort. I flertalet län sker också prövningen av ansökningar om EU-stöd och medfinansiering från länsstyrelsen samtidigt. Detta är i linje med den samverkan mellan olika aktörer som tillväxtavtalen utgår ifrån. Fördelar bör också kunna uppnås ur resurssynpunkt i och med att de olika bedömningarna sker vid ett tillfälle. En förutsättning är dock att handläggaren gör skilda bedömningar utifrån de olika bedömningsgrunder som gäller för EU-stöd respektive länsstyrelsernas eventuella medfinansiering.

Denna integrering av strukturfondsarbetet med övrigt regionalt utvecklingsarbete har betydelse när det gäller länsstyrelsernas kostnadsredovisningar. Krav på särredovisning av kostnader för strukturfondsarbete framgår av objektplanen för länsstyrelserna. Vidare ska kostnaderna redovisas som underlag för att erhålla s.k. tekniskt stöd. Dessa krav på särredovisning kan i vissa sammanhang vara svåra att uppfylla. Det kan t.ex. röra sig om aktiviteter som berör flera områden. Det förutsätter också att varje medarbetare gör en korrekt uppdelning av nedlagd tid. Sammantaget finns således en viss osäkerhet om kostnadernas storlek när det gäller strukturfondsadministrationen. Detta torde vara svårt att undvika med målsättningen om en ökad integreringen av hela det regionala utvecklingsarbetet.

2.2 Funktioner i programperioden 2000–2006

Organisationen för att administrera strukturfondsstöden styrs av de förordningar som finns för strukturfonderna. Varje land har dock stora möjligheter att anpassa organisationen till nationella önskemål. Gemensamt för alla program är att vissa funktioner ska finnas.

Den svenska organisationen för att administrera strukturfondsstöden ändrades i och med den nya programperioden. Den största förändringen är att regeringen har utsett sex länsstyrelser till förvaltningsmyndigheter och utbetalande myndigheter.

Nedan beskrivs funktionerna förvaltningsmyndighet, strukturfondsdelegation, beredningssekretariat, utbetalande myndighet, intern revision och urvalskontrollen samt övervakningskommitté/sekretariat.

Förvaltningsmyndighet

En nyhet under nuvarande programperiod är att medlemsstaterna för varje program ska utse en förvaltningsmyndighet vars uppgifter består i själva genomförandet, i kontroll av att förvaltningen sker utan oegentligheter och i

att se till att programmet genomförs på ett effektivt sätt. Detta innebär i synnerhet att:

- samla in de statistiska och ekonomiska uppgifter som behövs för övervakningen av programmet,
- införa och använda ett datoriserat system för förvaltning, övervakning och utvärdering,
- försäkra sig om att en sund finansiell förvaltning föreligger,
- se till att gemenskapens politik på olika områden följs,
- se till att skyldigheterna fullgörs i fråga om information och offentliggörande,
- göra eventuella ändringar i den kompletterande programplaneringen,
- sammanställa och för kommissionen lägga fram de årliga lägesrapporterna och slutrapporterna om programmets genomförande,
- organisera utvärderingen efter halva tiden.

I reglerna föreskrivs att kommissionen och förvaltningsmyndigheten minst en gång om året ska granska resultaten från föregående år. Efter denna granskning kan kommissionen framföra sina synpunkter eller rekommendationer till förvaltningsmyndigheten i syfte att förbättra genomförandet.⁴

Regeringen har utsett Länsstyrelsen i Norrbottens län och Länsstyrelsen i Jämtlands län till förvaltningsmyndigheter i mål 1. Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Örebro län och Länsstyrelsen i Jönköpings län har utsetts till förvaltningsmyndigheter i mål 2. Länsstyrelsen i Jönköpings län är förvaltningsmyndighet för både Mål 2 Södra och Mål 2 Öarna.

Till förvaltningsmyndighet för gemenskapsinitiativet Interreg IIIA Kvarken-MittSkandia har regeringen utsett Länsstyrelsen i Västerbottens län och för Interreg IIIA Sverige-Norge har regeringen utsett Länsstyrelsen i Jämtlands län.

Beredningssekretariat

Ansökningar om stöd från strukturfondsstöd lämnas till länsstyrelsen i det län ansökan avser. Det innebär att alla län är en del av strukturfondsorganisationen. Undantag från detta är Hallands län, som p.g.a. att en så liten del

⁴ Europeiska kommissionen, Reform av strukturfonderna 2000–2006. Jämförande analys (juni 1999). Förvaltningsmyndigheternas uppgifter regleras i Rådets förordning (EG) nr 1260/1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna.

av länet berörs, inte har en egen organisation. Eventuella ansökningar hantearas av självstyrelseorganet i Västra Götalands län.

I de län där försöksverksamhet pågår med självstyrelseorgan, dvs. Skåne, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län, är självstyrelseorganen beredningssekretariat istället för länsstyrelserna.

Ansökningarna bereds i respektive beredningssekretariat och förvaltningsmyndighet innan de förs vidare till strukturfondsdelegationen, för beslut. Granskning av rekvisitioner sker i de flesta fall även på de beredningssekretariat där ansökan lämnats, innan de går till förvaltningsmyndigheten för utbetalning. I mål 2 Västra har dock denna granskning centraliserats till förvaltningsmyndigheten i Örebro län.

Strukturfondsdelegation

Strukturfondsdelegationer beslutar om strukturfondsstöd för de regionala målen. För varje program finns en strukturfondsdelegation på den länsstyrelse som är förvaltningsmyndighet för programmet⁵.

Strukturfondsdelegationerna motsvarar beslutsgrupperna under den föregående programperioden. Strukturfondsdelegationerna ska, liksom tidigare beslutsgrupperna, bestå av företrädare för länsstyrelser, länsarbetsnämnder, kommuner och landsting. Strukturfondsdelegationerna som utses av regeringen är egna myndigheter. Beredningsresurser tillhandahålls dock av länsstyrelsen. Landshövdingen i det län som fungerar som förvaltningsmyndighet är ordförande i delegationen. En skillnad från förra perioden är dock att stöd bara kan beviljas om enhällighet föreligger i strukturfondsdelegationen.

Utbetalande myndighet

Utbetalande myndighet utses av regeringen och ska bl.a. ansvara för att

- utarbeta och lämna in utbetalningsansökningar och erhålla betalningar från kommissionen
- betala ut stöd till slutliga stödmottagare
- granska rekvisitioner.

Förvaltningsmyndigheterna för de regionala målen är tillika utbetalande myndigheter.

⁵ SFS 1997:1258

Föregående programperiod låg utbetalningsansvaret på fyra centrala fondansvariga myndigheter: NUTEK, Statens jordbruksverk, Arbetsmarknadsstyrelsen och Fiskeriverket. De ansvarade för utbetalningar från respektive strukturfond.

Intern revision och urvalskontrollen

Den interna revisionen av de svenska förvaltningsmyndigheterna har förlagts till länsstyrelsen i Gävleborgs län. Revisionen är organisatoriskt placerad under länsstyrelsen styrelse. Anledningen är att försäkra revisionen ett organisatoriskt oberoende från den övriga verksamheten vid länsstyrelsen. Revisionen har till uppgift att granska de svenska förvaltningsmyndigheternas arbete i Sverige med de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen.

Utöver den interna revisionen sker även den s.k. urvalskontrollen eller 5-procentskontrollen. Denna kontroll går ut på att minst fem procent av utbetalat stöd ska granskas under ett år. Vem som ska utföra denna kontroll är i skrivande stund oklart. Ekonomistyrningsverket har, på uppdrag av Näringsdepartementet, redovisat alternativa sätt att organisera denna urvalskontroll.⁶

Skillnaden mellan dessa två är att det står revisionen fritt att revidera utefter risk och väsentlighet, medan urvalskontrollen mer är styrd av olika förordningar.

Övervakningskommitté/sekretariat

Varje programdokument ska följas av en övervakningskommitté, vars uppgift är att se till att stödformen genomförs på ett effektivt sätt och med kvalitet. Kommittén ska inrättas av regeringen efter samråd med parterna.

Till skillnad mot föregående programperiod ska övervakningskommittén stå under medlemsstatens behörighet och jurisdiktion. En företrädare för kommissionen och vid behov från Europeiska investeringsbanken ska delta i övervakningskommitténs arbete som rådgivare.

NUTEK är sekretariat åt övervakningskommittéerna för målprogrammen 1 och 2 samt vissa Interreg-program.

⁶ Uppdrag att föreslå åtgärder avseende finansiell kontroll och styrning inom EG:s strukturfonder, ESV diariernr: 12-94/2001.

2.3 Hanteringen av strukturfondsansökningar

Från ansökan till beslut

Projektansökningar lämnas in till beredningssekretariatet på länsstyrelsen i det län där projektet ska genomföras. Beredningssekretariatet gör en utredning utifrån ansökan, där de bl.a. begär in kompletteringar, värderar ansökan utifrån programdokumenten och de urvalskriterier som är framtagna tillsammans med de övriga beredningssekretariaten och förvaltningsmyndigheten. De gör även en bedömning av projektets kvalitet. När allt detta är gjort skriver beredningssekretariatet ett beslutsförslag.

Vid möten mellan beredningssekretariaten och förvaltningsmyndigheten diskuteras, bedöms och prioriteras de olika beslutsförslagen. Beslutsförslagen föredras sedan för strukturfondsdelegationen, som har att fatta beslut om stöd från strukturfonderna. Förvaltningsmyndigheten och det beredningssekretariatet beslutet rör registrerar beslutet i diariet och STINS för att slutligen expediera beslutet till projektägaren.

Från rekvisition till utbetalning

En generell beskrivning av gången från rekvisition till utbetalning ser ut på följande sätt.

Precis som ansökan lämnas rekvisitionen in till beredningssekretariatet i det län där projektet bedrivs. Där granskar beredningssekretariatet rekvisitionens underlag och begär in eventuella kompletteringar. De gör även en granskning för att se om rekvisitionen överensstämmer med regelverket. Det underlag beredningssekretariatet granskat skickas vidare till förvaltningsmyndigheten.

Förvaltningsmyndigheten gör en ytterligare granskning innan utbetalningen godkänns. Utbetalningen administreras av förvaltningsmyndighetens utbetalnings- och redovisningsfunktion, medan själva utbetalningen sker via länsstyrelsernas ordinarie utbetalningsfunktion. Utbetalningen redovisas dels i uppföljningssystemet STINS, dels i ekonomisystemet AGRESSO.

3 Strukturfondsorganisationen i länen

3.1 Organisation

Detta kapitel bygger på de tio intervjuer vi genomfört. Vi har gjort intervjuer vid alla länsstyrelser som har utsetts till förvaltningsmyndigheter för de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen. Det är länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Gävleborgs, Örebro och Jönköpings län. Dessutom gjorde vi intervjuer med beredningssekretariaten vid länsstyrelserna i Dalarna och Västmanlands län samt vid självstyrelseorganen, landstinget i Västra Götalands län och regionförbundet i Kalmar län. När vi i fortsättningen skriver om länsstyrelserna innefattar det även självstyrelseorganen.

Förvaltningsmyndigheter

Norrbottens län

Länsstyrelsen i Norrbottens län är i den nya perioden förvaltningsmyndighet, utbetalande myndighet samt beredningssekretariat för mål 1 Norra Norrland. Länsstyrelsen är även beredningssekretariat för två Interreg IIIA-program, Nordkalotten och Kolarctic.

Arbetet med strukturfonderna är organiserade i funktionen Regional utveckling som finns under sektor Näringsliv inom länsstyrelsen. Det är Regional utveckling som fungerar som förvaltningsmyndighet och beredningssekretariat. Även den administrativa sektorn på länsstyrelsen är en del av förvaltningsmyndigheten, då de handlägger utbetalning och finansiell kontroll av EU-stöden. På så sätt erhålls en uppdelning mellan de beredande, granskande och utbetalande funktionerna.

Handläggningen av EU-stöd och länsstyrelsens eventuella medfinansiering utförs av en och samma person, även om det administrativt ses som två olika ärenden. Tillväxtavtalet ligger till grund för programdokumentet och avtalet vägs in i länsstyrelsens bedömning av om de ska gå in som medfinansier.

Jämtlands län

Länsstyrelsen i Jämtlands län är i den nya perioden förvaltningsmyndighet, utbetalande myndighet samt beredningssekretariat för mål 1 Södra skogs-länsregionen samt för Interreg IIIA-programmet Sverige–Norge.

Länsstyrelsen har inrättat en särskild strukturfondsavdelning vars chef är direkt underställd strukturfondsdelegationens ordförande. Avdelningen

kommer att arbeta för hela södra skogslänsregionen (fem län) och har därför getts en ”neutral position” inom länsstyrelsen. Chefen för avdelningen är även huvudsekreterare för mål 1 Södra skogslänsregionen och Interreg IIIA Sverige–Norge.

Förvaltningsmyndigheten och beredningssekretariatet för Jämtland är placerade på samma avdelning. Strukturfondsavdelningen är uppdelad i tre ansvarsområden Beredningssekretariat, Kansli och Finansiell förvaltning. Uppgifterna länsstyrelsen har i egenskap av förvaltningsmyndighet hanteras av de två senare ansvarsområdena. På så sätt skiljs förvaltningsmyndigheten och beredningssekretariat åt. Avdelningen biträder strukturfondsdelegationen i programgenomförandet och fungerar även som dess huvudsekretariat.

Mellan denna och övriga avdelningar inom länsstyrelserna sker ett ”stort samarbete”. Avdelningen för regionalekonomi och näringsutveckling hanterar tillväxtavtalet, nationella stöd samt övriga frågor som gäller regional utveckling i länet. De bereder också ansökningar om länsstyrelsernas eventuella medfinansiering.

I de fall en ansökan gäller både EU-stöd och medfinansiering, behöver projektägaren bara lämna in en projektansökan. Projektägaren har också en kontaktperson på länsstyrelsen. Ansökan behandlas sedan separat inom länsstyrelsen, av Strukturfondsavdelningen vad det gäller EU-stöd och av Regionalekonomiska avdelningen vad det gäller länsstyrelsens eventuella medfinansiering. Den Regionalekonomiska avdelningen ansvarar även för tillväxtavtalet som har legat till grund för det samlade programdokumentet.

Jönköpings län

Länsstyrelsen i Jönköpings län är i den nya perioden förvaltningsmyndighet, utbetalande myndighet samt beredningssekretariat i två mål 2-program, mål 2 Södra och mål 2 Öarna.

Länsstyrelsen har inrättat en strukturfondsavdelning. Avdelningen ansvarar för funktionerna som förvaltningsmyndighet och utbetalande myndighet. I administrativt hänseende är avdelningen underställd länsledningen. I sakfrågorna är avdelningen dock underställd strukturfondsdelegationerna för mål 2 Södra och mål 2 Öarna. Varje program har en egen huvudsekreterare och handläggare/expert som arbetar direkt mot respektive strukturfondsdelegation. Tillsammans delar de på vissa gemensamma funktioner som expedition, information och finansiell förvaltning. Därutöver finns det en tjänsteman som har till uppgift att samordna de olika delarna av avdelningen och har ansvar för ekonomi och personaladministrativa frågor.

I Jönköpings län är beredningssekretariatet placerat på Näringslivsavdelningen och är därmed organisatoriskt skilt från förvaltningsmyndigheten. På

Näringslivsavdelningen finns det en ansvarig tjänsteman för varje program. Beredningssekretariatet ansvarar för att ta emot och bereda ansökningar, granska rekvisitioner samt att göra projektuppföljningar för mål 2 Södra och mål 2 Öarna. Den handläggare som tar emot och bereder projektansökningar handlägger också länsstyrelsens eventuella medfinansiering. Näringslivsavdelningen ansvarar även för tillväxtavtalet och övriga nationella stöd. Till grund för arbetet med strukturfonderna ligger länets tillväxtavtal.

Gävleborgs län

Länsstyrelsen i Gävleborg är i den nya perioden förvaltningsmyndighet, utbetalande myndighet samt beredningssekretariat för mål 2 Norra. Länsstyrelsen är dessutom beredningssekretariat för mål 1 Södra skogslänsregionen (enbart Ljusdals kommun) och mål 2 Öarna. Länsstyrelsen i Gävleborgs län har även fått ansvar för den interna revisionen av förvaltningsmyndigheterna för de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen.

Under avdelningen för regionalekonomi har länsstyrelsen en EU-funktion som har hand om förvaltningsmyndighetens och beredningssekretariatets uppgifter. Denna funktion är indelad i tre olika ”expertområden”, ekonomi-grupp, projekt/EU-stöd samt stödgrupp. Någon klar organisatorisk åtskillnad mellan förvaltningsmyndigheten och beredningssekretariatet finns inte. Ekonomigruppen har bl.a. hand om granskningen av rekvisitioner. Arbetet med tillväxtavtalet, regional utveckling och EU-stöd ligger alla inom samma ”expertområde”, projekt/EU-stöd. Samma medarbetare handlägger ärenden om EU-stöd och länsstyrelsens eventuella medfinansiering. I arbetet med att ta fram programdokumentet användes tillväxtavtalet som grund. Dessutom använde de sig av tillväxtavtalets partnerskap under själva arbetsprocessen.

Länsstyrelsen i Gävleborg har i den nya perioden ansvaret för intern revision av förvaltningsmyndigheterna för de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen. För detta har en avdelning/funktion skapats med två anställda, en chefsrevisor och en andre revisor. Revisionen lyder direkt under länsstyrelsen styrelse.

Örebro län

Länsstyrelsen i Örebro län är i den nya perioden förvaltningsmyndighet, utbetalande myndighet samt beredningssekretariat för mål 2 Västra och förvaltningsmyndighet samt utbetalande myndighet för Urban.

Förvaltningsmyndigheten och beredningssekretariatet för mål 2 Västra ligger inom samma avdelning. Anledningen till denna organisering beror på att länsstyrelsen anser det vara naturligt att hålla ihop den regionala utvecklingspolitiken, även om det är olika finansieringskällor. Som förvaltnings-

myndighet har de sett till att samordna granskningen av rekvisitioner till Länsstyrelsen i Örebro län.

Den handläggare som tar hand om ett EU-ärende handlägger även länsstyrelsens eventuella medfinansiering. Vilket betyder att en projektägare behöver bara lämna in en ansökan. Avdelningen ansvarar även för tillväxtavtalet. De prioriteringar som görs mellan ansökningarna sker utifrån tillväxtavtalet.

Västerbottens län

Länsstyrelsen i Västerbottens län är i den nya perioden beredningssekretariat för mål 1 Norra Norrland. Länsstyrelsen är dessutom förvaltningsmyndighet, utbetalande myndighet samt beredningssekretariat för ett Interreg IIIA-program, Kvarken–MittSkandia. Länsstyrelsen fungerar även som förvaltningsmyndighet i Interreg IIIB-programmet Norra periferin.

Grunden för länsstyrelsens arbete med strukturfonderna är deras tillväxtavtal. Ansökningar och ärenden prioriteras utifrån tillväxtavtalet, som har en stark ställning i länet. Länsstyrelsens näringslivsavdelning har en funktion för Regionalutveckling. Funktionen är uppdelad i fyra delar Företagsgruppen, Projektgruppen, Sekretariatet för Tillväxtavtalet och Sekretariatet för uppföljning/utvärdering. EU-stödet hanteras nästan helt av Projektgruppen. Samma tjänsteman handlägger EU-stödet och länsstyrelsens eventuella medfinansiering. Projektgruppen arbetar mer inåtriktad med stöden, medan sekretariatet för tillväxtavtalet arbetar mer utåtriktad, ”som en slags motor”. Under förra perioden hade de en uppdelad organisation avseende EU-stöden och den nationella medfinansieringen.

De Interregprogram länsstyrelsen är inblandad i hanteras som en del av Näringslivsavdelningens arbetsuppgifter. Förvaltningsmyndigheten för Interregprogrammet är direkt underställd chefen för avdelningen. Beredningssekretariatet är placerade på Projektgruppen. Beredningssekretariatet för Norra periferin är placerat utanför länsstyrelsen (i Köpenhamn).

Beredningssekretariat

Västmanlands län

Länsstyrelsen i Västmanlands län är i den nya perioden beredningssekretariat för mål 2 Norra samt mål 2 Öarna.

Arbetet med strukturfonderna är helt integrerat och inordnat under Näringslivsenheten. Länet är indelat i fem separata geografiska områden. Varje område har en egen kontaktperson från Näringslivsenheten. Utöver detta är

de organiserade i sakområden som info, konkurrensfrågor samt analys och uppföljning m.m. I detta finns det en funktion med en ansvarig för mål 2.

Det är samma personer som bereder länsstyrelsens eventuella medfinansieringen som handlägger EU-stödet. De menade att det i grunden är samma bedömningsgrunder då tillväxtavtalet i mycket ligger till grund för arbetet med programmet i mål 2 Norra.

Dalarnas län

Länsstyrelsen i Dalarnas län är i den nya perioden beredningssekretariat för mål 1 Norra och mål 2 Södra. Del av länet omfattas även av Interreg IIIA-programmet Sverige–Norge, men ansökningar bereds av Länsstyrelsen i Värmlands län.

Den enhet på länsstyrelsen som har hand om EU-stödet är enheten för näringsliv och tillväxt. Enheten är uppdelad på en rad olika funktioner. Tillväxtfunktionen sköter länets tillväxtavtal och består av olika grupper bl.a. Företagsstöd, EU1, EU2 samt Rekvisitioner. De två EU-grupperna handlägger ansökningar om EU-stöd och länsstyrelsens eventuella medfinansiering.

Ansökningarna prioriteras utifrån programdokumentet och tillväxtavtalet.

Västra Götalandsregionen

Landstinget i Västra Götalands län, som är självstyrelseorgan enligt försöksverksamhet med ändrad regional samhällsorganisation, är i den nya perioden beredningssekretariat för mål 2 Västra, mål 2 Öarna samt för Interreg IIIA Ett gränslöst samarbete.

Under det Regionala utvecklingssekretariatet finns en Näringslivssektion. Sektionen är indelad i tre ”avdelningar/enheter”, en Näringslivsenhet som arbetar strategiskt, en grupp som arbetar med tillväxtavtalet samt en tredje grupp som arbetar med EU-programmen, d.v.s. beredningssekretariat. I beredningssekretariatets uppgifter ingår inte granskning av rekvisitioner i mål 2 Västra, eftersom den är centraliserad till förvaltningsmyndigheten i Örebro län.

Västra Götalandsregionen har skiljt på arbetet med strukturfondsprogrammen och den nationella medfinansieringen. Det betyder att projektägarna får vända sig till två instanser inom regionen. EU-programgruppen bereder ansökningar om EU-stöd. Tillväxtgruppen beslutar om eventuell medfinansiering, med tillväxtavtalet som grund. Tillväxtgruppen ansvarar även för företagsstöd.

Regionförbundet Kalmar län

Regionförbundet i Kalmar län är i den nya perioden beredningssekretariat för mål 2 Södra samt mål 2 Öarna.

Regionförbundet har inte organiserat sig i några avdelningar eller enheter. De arbetar istället utifrån ansvarsområden. Den enda, förutom rekvisitionsgranskarna, som enbart arbetar med strukturfonderna är huvudsekreteraren. De övriga har andra uppgifter vid sidan om strukturfonderna, bl.a. företagsstöd och regionförbundets eventuella medfinansiering.

Tillväxtavtalet och programdokumenten stödjer varandra.

3.1 Intryck från intervjuerna

Intervjuerna genomfördes under februari och mars 2001. Vid den tiden kan såväl mål 1 som mål 2 sägas vara i starten av genomförandet, även om mål 1 kommit längre. I mål 1 hade man haft ett respektive två möten i strukturfondsdelegationerna, där beslut fattats om stöd enligt programmet. I mål 2 pågick förberedelser för det första beslutsmötet i strukturfondsdelegationerna.

Genomgående var intrycket att det fanns ett stort intresse för de nya programmen, vilket också visat sig i många ansökningar. Det stora intresset för programmen gör att länsstyrelserna bedömer möjligheterna att besluta om bra projekt inom den fastlagda beslutsramen som goda.

Särskilt i mål 2, där kommissionen godkände programmet först i slutet av år 2000, upplevde man från förvaltningsmyndigheter och beredningssekretariat ett ”uppdämt behov”. Beslut har där också tagits om att stöd i vissa fall kan utgå retroaktivt till redan startade projekt.

Flertalet länsstyrelser uppger att de, utan att närmare ha analyserat ansökningarna, har en bild av att det i jämförelse med föregående programperiod i större utsträckning handlar om mer omfattande projekt och att det i högre utsträckning också är traditionella offentliga projektägare, som kommuner och landsting.

Erfarenheter

När man nu organiserat arbetet för den nya programperioden har man kunnat utgå från erfarenheterna från den förra programperioden. Vi ska här peka på några saker som framfördes i intervjuerna som lärdomar från den förra perioden.

Personalbehovet underskattades enligt de intervjuade kraftigt under den förra programperioden, särskilt i inledningen då kunskapen om vad arbetet innebär var bristfällig. Personalen utökades därför efter hand under den förra perioden. I och med att kunskaperna nu ökat finns bättre förutsättningar att bedöma personalbehovet för den nya programperioden.

Behovet av kompetens är relativt hög. Både i beredning av ansökningar och granskning av rekvisitioner ansåg man att högskoleutbildning krävs för att klara av dessa uppgifter. När det gäller granskningen ställer den krav på goda kunskaper i företagsekonomi.

Några länsstyrelser har haft problem med stor rörlighet bland personalen. Det gäller särskilt där man rekryterat yngre högskoleutbildade personer. I stor utsträckning har de efter något eller några år slutat, vilket lett till problem eftersom det krävs en lång tid för att lära upp sig i hantering och regelverk samt för att få nödvändig erfarenhet.

Vissa länsstyrelser har inga assistenter i organisationen. Det betyder att handläggare vid dessa länsstyrelser även ansvarar för t.ex. registrering av ärenden. Att vissa länsstyrelser inte har assistenter är något man beslutat för hela organisationen och inte något specifikt för strukturfondsadministrationen.

Utifrån erfarenheter från föregående programperiod har länsstyrelserna i stort sett genomgående ändrat arbetssätt i förhållande till de sökande. Det betyder att de nu satsar mer på information till sökande och projektägare i ett tidigt skede. Genom information till sökande vill länsstyrelserna bättre informera om villkoren för att få stöd och de krav som gäller för ansökningarna. På det sättet räknar man med att få in ansökningar som kräver mindre kompletteringar från den sökande och därmed underlättar handläggningen.

När väl beslut fattats i strukturfondsdelegationen ordnar flera länsstyrelser en kort tid efter beslutet informationsmöten för projektägarna. Syftet är att informera om de krav som finns på redovisning av projekten.

Till skillnad mot förra programperioden kräver länsstyrelserna nu tätare rekvisitioner av medel från projekten. Detta innebär att berörda länsstyrelser kommer att få en jämnare arbetsbelastning över programperioden vad gäller granskning av rekvisitioner, men samtidigt fler rekvisitioner att granska. Genom den utökade informationen bör lämnade rekvisitioner hålla en högre kvalitet, så att arbetet med varje rekvisition begränsas.

Vidare är det nödvändigt att medel rekvireras tidigare i projekten än vad som skedde i föregående programperiod. Detta för att avsätta medel från

strukturfonderna ska betalas ut inom beslutad tid. Det finns inga möjligheter att skjuta upp utbetalningen av anslagna EU-medel till kommande år.

Krav på tidigare och tätare rekvisitioner ger också länsstyrelserna bättre möjligheter att se hur projekten utvecklas och förbättrade möjligheter att följa upp dem. Detta kan vara av särskild betydelse om det är projekt där genomförandet avviker från den ansökan som lämnats in.

Det finns således flera fördelar med kravet på projekten att tidigare och oftare rekvirera medel. Hur resursåtgången påverkas av dessa förändringar är dock mer osäkert. Större informationsinsatser och fler rekvisitioner per projekt ökar resursåtgången, medan bättre redovisningar och en jämnare arbetsbelastning minskar behovet av insatser. Eftersom länsstyrelserna ännu inte har så mycket erfarenheter av det nya sättet att arbeta är det nu för tidigt att avgöra hur det påverkar resursåtgången. En stor fördel av detta arbetssätt är, enligt vår bedömning, att de krav som ställs på projekten bör leda till att projekten kan följas upp på ett bättre sätt och att eventuella avvikelser från ansökan kan konstateras i ett tidigare skede.

Kostnader

Vid intervjuerna diskuterades hur de svar som gavs i förra årets enkät vad gäller kostnader stämmer med vad länsstyrelserna nu vet. Kommentarer varierade här något. Flertalet ansåg att svaren i förra årets enkät i stort stämmer, men några menade att de tidigare svaren anger för låga kostnader för det fortsatta arbetet. Kostnaderna under år 2000 och i viss mån under år 2001 har blivit lägre än vad som förutsågs i förra årets enkät. Detta beror på att programmen godkänts och kommit igång senare än vad som ursprungligen avsetts. Mest tydligt är detta när det gäller mål 2-programmen.

I samband med budgetpropositionen för år 2001 förändrades den nationella finansieringen av strukturfondsadministrationen på så sätt att finansieringen för länsstyrelserna nu helt sker via förvaltningsanslaget. I och med att medel fördes över till förvaltningsanslaget beräknades kostnaderna år 2001 för respektive länsstyrelse. När det gäller dessa beräknade kostnader konstaterade de intervjuade att anslaget var lägre än de kostnader man själv bedömt. Med något undantag gjordes bedömningen att anslagen som tilldelats var snålt tilltagna.

Samtidigt fanns en osäkerhet om hur stort resursbehovet är när arbetet med den gamla programperioden avslutats och den nya kommit igång fullt ut. I något fall fanns uppfattningen att tilldelade medel inte skulle räcka till att svara för den nationella medfinansieringen av TA-medel. På en annan länsstyrelse menade de intervjuade att det största problemet var brist på medel till länsstyrelsen för medfinansiering av projekt. Detta skulle då kunna leda

till att beslut inte kan fattas om EU-stöd i den takt som krävs för att inte pengar ska ”gå förlorade”.

Flertalet av de intervjuade visste inte hur anslaget för år 2001 hade beräknats. Det var därför svårt att diskutera anslaget utifrån ”objektiva” kriterier.

Vårt intryck är att de intervjuade länsstyrelserna i de flesta fall är avvaktande för att se hur långt de tilldelade medlen räcker. Denna hållning kan enligt vår mening ha flera orsaker.

Även under den föregående programperioden har länsstyrelserna upplevt att resurserna inte svarat mot det man ansett behöver göras. Det är således ingen ny situation. Flera påpekar också att det man i första hand minskar på vid en resursbrist är uppföljningen av projekt. Det är då t.ex. fråga om uppföljning på plats av enskilda projekt och uppföljning av programmet som helhet som ges mindre utrymme. Länsstyrelserna prioriterar det som klart åligger dem enligt regelverket och drar ned på det som inte lika klart ålagts dem.

Ytterligare en orsak till den avvaktande hållningen bedömer vi beror på de ändrade förutsättningarna för finansieringen under år 2001 och framåt. Den nationella finansieringen sker fr.o.m. år 2001 helt via länsstyrelsens förvaltningsanslag. Det betyder att resursbehovet för strukturfondsadministrationen på varje länsstyrelse ska ställas mot länsstyrelsens övriga verksamhet. Vid intervjuerna framkom något skilda förhållningssätt på länsstyrelserna till denna situation. Vissa länsstyrelser har klart slagit fast att strukturfondsadministrationen inte får kosta mer än de beräknade kostnaderna i samband med budgetpropositionen. Annan verksamhet får inte påverkas negativt av denna arbetsuppgift. I andra fall fanns allmänna ställningstaganden, t.ex. att EU-arbete skulle prioriteras. Vad sådana uttalanden betyder vid fördelning av resurser mellan olika verksamheter visste de intervjuade ännu inte.

Att länsstyrelserna fr.o.m. år 2001 inte kan använda sakanslag för att finansiera administrationen uppfattades som förståeligt, men också av en del intervjuade som en mindre flexibilitet i det ofta svårbedömda strukturfondsarbetet.

Vid intervjutillfället var det heller inte klart hur mycket TA-medel respektive länsstyrelse kommer att erhålla. Den totala finansieringen är därmed inte klar för länsstyrelserna.

Till oklarheten bidrar även den integrering som i många fall finns mellan beredning av EU-stöd och ställningstagandet till länsstyrelsens eventuella medfinansiering. Integreringen gör att det kan bli oklarheter i kostnadsfördelningen mellan dessa skilda beredningar.

De intervjuer vi genomförde på två självstyrelseorgan gav en något annan bild av finansieringen än på länsstyrelserna. Det intryck vi fick vid dessa intervjuer var att det kommun- och landstingsperspektiv som där finns också gav en större beredskap att bidra med medel till administrationen. En hypotes kan här vara att man med sitt perspektiv har större erfarenheter av att vara genomförare/projektägare och därmed blir mer angelägen att även administrationen får tillräckliga resurser.

Förvaltningsmyndigheterna och beredningssekretariaten

Förvaltningsmyndigheterna tar i den nya perioden över betydande uppgifter från de fondansvariga myndigheterna under den föregående perioden. I förvaltningsmyndighetsrollen ingår bl.a. själva genomförandet av programmet, att det sker effektivt samt att kontrollera att förvaltningen sker utan oegentligheter. Förvaltningsmyndigheterna är också utbetalande myndigheter.

Beredningssekretariaten ska vända sig till förvaltningsmyndigheten då de har frågor eller stöter på problem i hanteringen av ansökningarna. Vissa av beredningssekretariaten har sagt att de oftare vänder sig direkt till departementet än till förvaltningsmyndigheten för att få svar på sina frågor. Anledningen är att de inte anser att förvaltningsmyndigheterna ännu har den kompetens som krävs för att kunna lösa de problem som uppstår.

Det har även framkommit önskemål från beredningssekretariat om bättre åtskillnad mellan de funktioner som inrymmer förvaltningsmyndigheten och övrigt strukturfondsarbete, hos de länsstyrelser som är förvaltningsmyndigheter. Det är bara en länsstyrelse (i Jönköpings län) som har en organisation som tydligt skiljer på länsstyrelsens uppgifter som förvaltningsmyndighet respektive beredningssekretariat. I övrigt säger flera av de intervjuade att samarbetet mellan förvaltningsmyndigheten och beredningssekretariaten fungerar bättre och bättre. Några menade att det kanske inte alltid fungerade så friktionsfritt i början.

Ytterligare en skillnad som kan skapa problem mellan länen är att tillväxtavtalen getts skilda betydelser i olika län. Vissa länsstyrelser baserar en stor del av sitt strukturfondsarbete på vad som uttryckligen står i tillväxtavtalet, medan andra främst utgår från programdokumentet. I de fall dessa dokument inte överensstämmer, kan det leda till problem mellan länen.

Strukturfondsdelegationen

En strukturfondsdelegation finns inrättad vid den länsstyrelse som utsetts till förvaltningsmyndighet för varje program. Ordförande för strukturfondsdele-

gationen är landshövdingen i detta län. Strukturfondsdelegationen sammanträder och behandlar projektansökningar regelbundet under året.

I stort anser de intervjuade att strukturfondsdelegationerna fungerar bra. Detta beror bl.a. på att det finns en viss kontinuitet hos dess medlemmar. Många som nu sitter med i delegationerna var även med under den förra perioden. Arbetet behöver inte börja om från början, utan kan bygga på de erfarenheter och kunskaper som vunnits ur den förra periodens arbete i de s.k. beslutsgrupperna.

Det delegationen grundar sina beslut på är de beslutsförslag som beredningssekretariatet arbetat fram tillsammans med förvaltningsmyndigheterna och som föredras för delegationen av förvaltningsmyndigheten. Till skillnad från den förra perioden måste delegationen nu vara eniga om sina beslut. Det går alltså inte för enskilda medlemmar att som tidigare reservera sig mot ett beslut. Detta, menar vissa av de intervjuade, har lett till att medlemmarna inte vill stoppa enskilda projekt, då det kan leda till att "egna" projekt senare kan komma att stoppas.

Samtidigt, menar vissa, har det hittills varit svårt att få strukturfondsdelegationen att fatta vissa principiellt viktiga beslut som kunde ha underlättat beredningssekretariatets och förvaltningsmyndigheternas arbete med beredning av ansökningar.

Övervakningskommittéerna

Varje programdokument ska följas av en övervakningskommitté, vars uppgift är att se till att stödformen genomförs på ett effektivt sätt, med kvalitet och att stöden stämmer överens med programdokumenten. Kommittén ska inrättas av medlemsstaten efter överenskommelse med förvaltningsmyndigheten och efter samråd med parterna. Kommittén har en bred representation från olika myndigheter och organisationer. Som exempel ingår följande organisationer i en eller flera övervakningskommittéer: Närings-, Jordbruks-, Kultur-, Utbildnings-, och Miljödepartementen, Svenskt Näringsliv, Företagarnas Riksorganisation, LRF, TCO, SACO, LO, Kommunförbundet, Landstingsförbundet, enskilda kommuner, Folkrorelserådet och Kooperativa rådet. Regeringen utser ledamöterna i övervakningskommittéerna. NUTEK är sekretariat åt övervakningskommittéerna för målprogrammen 1 och 2 samt för vissa av Interreg-programmen.

Det problem övervakningskommittéerna har, enligt flera av de intervjuade, är att de träffas alltför sällan (minst två gånger per år) för att uppnå kontinuitet i arbetet. Detta leder till att dess medlemmar har svårt att hålla sig ajour med vad som sker i programmet och vad de egentligen är med och

beslutar om. Flera övervakningskommittéer har därför upprättat interna arbetsgrupper som har till uppgift att se över arbetsformerna i kommittéerna.

Några av de intervjuade frågade vilken roll kommissionen har i övervakningskommittéerna under den nya perioden. Under den förra perioden satt de formellt med i kommittén, medan de under denna programperiod enbart är adjungerade/observatörer. Trots detta har, enligt vissa av de intervjuade, kommissionen en mycket stark ställning. Frågan förvaltningsmyndigheterna då ställt sig är hur förhållandet mellan kommissionen, förvaltningsmyndigheterna och övervakningskommittén ska fungera under nuvarande programperiod.

4 Kostnader för strukturfondsorganisationen

4.1 Bakgrund till redovisade resultat

Uppgifter om kostnader och personal för strukturfondsadministrationen har hämtats in via enkäter till de länsstyrelser och självstyrelseorgan som ingår i denna administration. Vid en beskrivning av kostnaderna för strukturfondsadministrationen är det nödvändigt att tydligt ange hur kostnaderna beräknats, eftersom strukturfondsprogrammen har en komplicerad organisation. I vissa avseenden har vi inte fått fullständiga svar från några länsstyrelser. Därför är det nödvändigt att kommentera detta särskilt för att de siffror som redovisas ska kunna tolkas på ett korrekt sätt. Kapitlet inleds därför med ett avsnitt som beskriver enkäten och ger kommentarer till de svar som vi fått på enkäten.

En motsvarande enkät genomfördes i det uppdrag Statskontoret hade våren 2000. Jämförelser kan därför göras med hur man svarat vid båda tillfällena. Vissa skillnader finns dock mellan uppdragen och därmed enkäterna vilket redovisas nedan.

På samma sätt som tidigare innefattas självstyrelseorganen när vi skriver länsstyrelserna.

Enkätens uppläggning

Utformningen av enkäten till länsstyrelserna framgår av bilaga 2. Den består av två delar. Dels gäller det faktiska kostnader för år 2000, dels bedömda kostnader för åren 2001–2006. Det betyder att i det såväl i uppgifterna från år 2000 som för åren 2001 och 2002 finns kostnader som härrör från de båda programperioderna 1995–1999 respektive 2000–2006.

Uppdraget avser de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen, dvs. både målprogram och gemenskapsinitiativ. Det är en skillnad gentemot uppdraget föregående år, då enbart uppgifter om de geografiskt avgränsade målprogrammen hämtades in. Några länsstyrelser har nu uppgett att det råder osäkerhet om den slutliga utformningen av gemenskapsinitiativens programdokument och hur organisationen kommer att se ut, varför det är med viss osäkerhet dessa uppgifter lämnas.

När det gäller gemenskapsinitiativen Interreg IIIA och IIIB har vi enbart tagit med kostnader för administration av programmen på länsstyrelserna. Administration av programmen som sker i andra länder eller i gemensamma organ mellan länderna ingår således inte.

I mål 1-programmen ingår s.k. mål 3-åtgärder. Kostnaderna för dessa åtgärder ingår i de uppgifter som redovisas. Vi har dock särskilt frågat om uppgifter kring dessa mål 3-åtgärder. Dessa särredovisas i bilaga 4. Uppgifter om mål 3 i övriga landet utanför mål 1-området ingår inte i uppdraget att redovisa.

I mål 1-programmen ingår även visst stöd från Europeiska utvecklingssektionen för jordbruket samt fiskefonden. I övriga landet administreras dessa stöd av länsstyrelserna, utan att det ingår i något strukturfondsprogram och ingår därför inte i uppdraget. Vi har valt att inte redovisa kostnaderna för dessa stöd i de summerade kostnaderna för mål 1-programmen, utan dessa särredovisas i bilaga 4. Kostnaden för administrationen av dessa stöd uppgår totalt till 2,7 mkr under år 2000, medan de för den nya programperioden anges till 2,8–2,9 mkr per år åren 2001–2006.

I mål 1-programmen ingår åtgärder riktade till den samiska befolkningen. Ansökningar om dessa åtgärder bereds och beslutas av Sametinget. Kostnaderna för Sametinget ingår inte redovisningen.

De anvisningar som skickats ut tillsammans med enkäten innebär att det är de direkta kostnaderna för strukturfondsadministrationen som efterfrågats. Anledningen till det är att dels få en större jämförbarhet av själva administrationen mellan länen, dels för att få en jämförbarhet med de uppgifter som redovisades i motsvarande uppdrag föregående år.

De kostnader vi frågat efter är de som i länsstyrelsernas objektplan för 2001 redovisats under följande koder:

- 101 Gemensamt regionalpolitik m.m. (Kostnader ska här bara tas med om de kan knytas till strukturfondsarbetet.)
- 105 Strukturfondsarbete
- 14 resp. Inom mål 1-området: Kostnader för administration av stöd
- 16 från Europeiska utvecklingssektionen för jordbruket resp. fiskefonden.

Genom att avgränsa kostnaderna till de ovan angivna objektkoderna, innehåller svaren i enkäterna inte kostnader som kan hänföras till länsstyrelsernas aktiviteter för att bereda ansökningar om medfinansiering till EU-stödet. I flertalet fall bereds ansökan om EU-stöd och medfinansiering integrerat, vilket kan leda till problem vid kostnadsfördelningen. En förutsättning för att kostnadsfördelningen ska bli rättvisande är att berörda tjänstemän gör en riktig fördelning av arbetstiden mellan handläggning av EU-stöd respektive medfinansiering.

Avgränsningen av kostnaderna för strukturfondsadministrationen genom objektkoderna ovan innebär även att overheadkostnader inte ingår. Med overheadkostnader avser vi kostnader som i länsstyrelsernas objektplan redovisas som Myndighetsövergripande verksamhet (objekt 60). Därmed räknas t.ex. lokalkostnaderna som overheadkostnad.

Med den valda avgränsningen av kostnaderna finns fler tjänstemän på länsstyrelserna som arbetar med strukturfondsfrågor, men som inte har det som en huvuduppgift. T.ex. bidrar personer med kunskaper om miljöeffekter, kulturmiljö, jämställdhet, integration och konkurrensfrågor. Kostnaderna för denna personal ingår inte i redovisade kostnader, utan belastar respektive område. Detta gäller även länsledningens insatser på detta område.

Även andra organisationer på regional nivå, som t.ex. länsarbetsnämnder och landsting, deltar i genomförandet av strukturfondsprogrammen. De ingår i strukturfondsdelegationerna eller i andra informella grupper för samordning av det regionala utvecklingsarbetet i länet. Kostnaderna för dessa ingår inte i uppdraget att belysa.

På central nivå finns flera myndigheter, som deltar i genomförandet av de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen. Utöver NUTEK och AMS, vars kostnader redovisas i ett särskilt kapitel, har Jordbruksverket, Fiskeriverket, Glesbygdsverket, Svenska ESF-rådet olika beröring med dessa program. Kostnaderna för dessa ingår inte heller i uppdraget att belysa.

Kommentarer till länsstyrelsernas lämnade svar

Alla tillfrågade län har svarat på enkäten. Några län har dock gett ofullständiga svar, varför vi här ger några kommentarer till de uppgifter som presenteras senare.

I enkäten efterfrågades alla direkta kostnader på länsstyrelserna för strukturfondsadministrationen. I svaren från Kronobergs och Södermanlands län har dock enbart lönekostnaderna angivits. Samma sak gäller i Västernorrlands län för kostnaderna för den nuvarande programperioden. Norrbottens län har för år 2001 och framåt angett en totalkostnad, men inte angett hur stor del som är lönekostnader.

Vi har gjort en skattning av hur stora kostnaderna utöver löner kan antas vara i de tre län som enbart uppgett lönekostnader. Med ett antagande om att de övriga kostnaderna utgör en lika stor andel som genomsnittet i övriga län kan dessa kostnader uppskattas till ca 2 mkr. Denna kostnad bör därför

läggas till årets svar när det gäller totala kostnaden för strukturfondsadministrationen.

Kostnaderna för administrationen av stöd från utvecklingssektionen för jordbruket och fiskefonden i mål 1 ingår som vi tidigare nämnt inte i de kostnader som nu redovisas. Vid jämförelsen med förra årets svar bör hänsyn tas till att vissa länsstyrelser i mål 1 då räknade med kostnaderna för stödet från jordbruks- och fiskefonden, andra inte.

Svaren i båda enkäterna avser direkta kostnader för strukturfondsarbetet, men inte overheadkostnader. Hyra ingår t.ex. inte i enkätsvaren. I samband med årets enkät har det dock framkommit att Jämtlands och Västerbottens län i förra årets enkät har räknat med hyreskostnaderna. Detta betyder att deras kostnader och totalkostnaden för länen då blev något överskattad.

När det gäller kostnaderna för åren 2002–2006 är länsstyrelsernas svar mycket likartade mellan åren. Samtidigt har några länsstyrelser påpekat svårigheterna att uppge kostnader så långt fram i tiden. Norrbottens län har p.g.a. dessa osäkerheter valt att inte redovisa kostnader åren 2004–2006. I tabeller där kostnaderna för dessa år summeras för hela landet har vi, för att få jämförbarhet mellan åren, antagit att kostnaderna i Norrbottens län fortsätter att vara på samma nivå även efter år 2003.

4.2 Kostnader år 2000

I detta avsnitt redovisar vi svar i årets enkät för år 2000. Svaren jämförs med föregående års enkät. Jämförelse kan då göras mellan förra årets bedömningar och det faktiska utfallet för målprogrammen. I förra årets uppdrag till Statskontoret ingick inte gemenskapsinitiativen, varför motsvarande jämförelser inte går att göra för dessa.

Tabell 4.1 Administrationskostnader och årsarbetskrafter för de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen år 2000. Jämförelse av svar i enkät år 2000 respektive 2001

	Kostnader, tkr		Årsarbetskrafter	
	Enkät 2000	Enkät 2001	Enkät 2000	Enkät 2001
Förra programperioden	35,4 ¹	34,9	74 ¹	85,8
Mål 1	29,0	17,8	54	33,6
Mål 2	18,0	8,0	33	16,7
Gemenskapsinitiativ	- ¹	5,0	- ¹	5,7
Ofördelat	0	1,5	0	2,0
Summa	82,4 ¹	67,2	161 ¹	143,8 ¹

1. I enkäten år 2000 ingick inte gemenskapsinitiativ, medan kostnader och personal för gemenskapsinitiativ ingår i svaren i enkäten år 2001.

Av tabellen framgår att de faktiska kostnaderna år 2000 blev lägre än vad man bedömde i förra årets enkät. Detta gäller även för de flesta län. Orsaken till att de faktiska kostnaderna år 2000 blev lägre står främst att finna i att arbetet med programmen i den nya programperioden inte haft den omfattning man antog i förra årets enkät. Programmen godkändes senare än vad länsstyrelserna antog förra året. Särskilt tydligt är det för mål 2, vars program godkändes först i slutet av år 2000.

När det gäller kostnaderna för att avsluta förra programperioden är de faktiska kostnaderna enligt tabellen något lägre än vad man bedömde förra året. Antalet årsarbetskrafter är dock högre i årets enkät. Dras den personal bort som länsstyrelserna uppger har arbetat med gemenskapsinitiativen, 10 årsarbetskrafter, är svaren vad gäller personal på samma nivå för förra programperioden. Det finns flera orsaker till att förhållandet mellan kostnader och personal varierar mellan åren.

Länsstyrelserna har i årets enkät uppgett en lägre genomsnittlig lönekostnad per årsarbetskraft än i förra årets enkät. Detta motsvarar för förra programperioden en skillnad på ca 1,5 mkr. Vidare var förra årets siffror något för höga då två länsstyrelser räknat med lokalhyran i de totala kostnaderna. Vi har i efterhand inte justerat dessa kostnader.

Det har också visat sig att fyra länsstyrelser i förra årets enkät räknat in kostnaderna för administration av stöd från Europeiska utvecklingssektionen för jordbruket samt fiskefonden, medan fyra länsstyrelser inte räknade med detta. En länsstyrelse kunde nu inte uppge om man räknade med denna kostnad förra året. Vi har inte heller här justerat förra årets kostnader i efterhand,

men kan konstatera att det också gör att svaren för förra året blir något för höga i förhållande till årets svar.

Tabell 4.2 Olika arbetsuppgifters andel av totala kostnader under år 2000 i procent

Arbetsuppgift	Programperiod 1995–1999		Programperiod 2000–2006	
	Målprogram	Gemenskaps-initiativ	Målprogram	Gemenskaps-initiativ
Beredning, beslut	11	7	48	19
Information	3	11	14	23
Granskning av rekvisitioner	62	38	6	0
Utbetalning	1	9	0	0
Uppföljning	14	17	4	13
Övrigt	10	19	29	45
Summa	100	100	100	100

Ser man till fördelningen av arbetsuppgifter år 2000 dominerade granskning av rekvisitioner arbetet med programmen för förra perioden. För målprogrammen stod granskningen för 60 procent av kostnaderna. För gemenskapsinitiativen var motsvarande siffra lägre, 32 procent. Information står här för 14 procent av kostnaderna, trots att programperioden är slut.

Arbetet år 2000 med nuvarande programperiod har till stor del dominerats av programarbetet. Det är bara i mål 1 som ansökningar över huvud taget hunnit komma in under året. I mål 1 har knappt 800 ansökningar⁷ lämnats in. Detta är dock ingen representativ siffra för hur många ansökningar som kan förväntas under kommande år, eftersom programmen inte varit godkända under hela året.

Tabell 4.3 Olika kostnadsslags andel av totalkostnaden år 2000 i procent

Kostnadsslag	Programperiod 1995–1999		Programperiod 2000–2006	
	Målprogram	Gemenskaps-initiativ	Målprogram	Gemenskaps-initiativ
Löner	87	83	76	73
Konsulter	7	2	6	4
Övrigt	6	15	18	23
Summa	100	100	100	100

När det gäller fördelningen på kostnadsslag är lönekostnadernas andel högre för arbetet med föregående programperiod än för den nuvarande. Målprogrammen i föregående programperiod har en lönekostnadsandel på 88 procent. Till det ska läggas konsultkostnader på 7 procent. Motsvarande siffror för gemenskapsinitiativen under föregående period är 84 procent respektive 3 procent. Fördelningen av kostnader i den nuvarande programperioden skiljer sig åt mellan mål och gemenskapsinitiativ på så sätt att löner har en

⁷ Uppgift saknas om antalet ansökningar i Norrbottens län, varför det inte ingår i denna summa.

lägre andel och övriga kostnader har en högre andel i gemenskapsinitiativen. Svaren är inte så specificerade att vi kan se vad som ligger i dessa övriga kostnader. En hypotes är dock att gemenskapsinitiativen, som i Interreg berör flera länder, innebär förhållandevis mer resor.

4.3 Kostnader åren 2001–2006

Utvecklingen av kostnaderna under programperioden

De administrativa kostnaderna för länsstyrelserna och självstyrelseorganen sammantaget beräknas år 2001 uppgå till knappt 97 mkr. I denna summa ingår kostnader för den förra programperioden samt kostnader för gemenskapsinitiativen. I årets svar beräknades kostnaderna för initiativen till ungefär 9 mkr. Sett per målprogram ligger årets beräkningar dock något lägre än förra årets beräkningar.

Tabell 4.4 Jämförelse mellan beräknade administrationskostnader och årsarbetskrafter för arbetet med de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen åren 2000–2006, enkäterna för år 2000 och 2001

År	Förra perioden enkät 2000		Summa målprogram förra och nuvarande period enkät 2000		Förra perioden enkät 2001		Summa målprogram och gemenskapsinitiativ förra och nuvarande period enkät 2001	
	mkr	åa	mkr	åa	mkr	åa	mkr	åa
2000	35,4	74	82,4	161	34,4	85,5	65,7	142,0
2001	13,5	27	96,7	183	18,0	43,9	96,7	198,5
2002	2,4	4	96,3	181	2,4	5,3	92,6	190,4
2003			95,6	179			90,8	185,7
2004			95,4	179			91,8	185,7
2005			95,4	179			92,0	185,4
2006			95,1	178			92,5	185,4
Totalt	51,4	105	656,9	1240	54,8	134,7	622,1	1273,1

En generell iakttagelse är att kostnaderna i årets enkät ligger under de kostnader länsstyrelserna angav i förra årets enkät. Anledningen kan vara att länsstyrelserna och självstyrelseorganen till årets enkät skaffat sig bättre kunskaper om vilka resurser som krävs för att administrera strukturfondsprogrammen. Ett annat skäl kan vara att länsstyrelserna anpassat sig till den nivå som beräknades i samband med budgetpropositionen för år 2001 och som var något lägre än de räknat med. Ytterligare en orsak kan vara att programmen ännu inte kommit igång fullt ut och att länsstyrelserna inte har den personalstyrka de i förra årets enkät beräknat att de skulle ha för år 2001.

Kostnaden år 2001 för den förra programperioden beräknas till ca 15 mkr (exklusive gemenskapsinitiativen), i årets svar, vilket ligger över förra årets uppskattning med 1,5 mkr. För år 2002 ligger kostnaderna i årets svar något under den beräknade kostnaden i förra årets svar.

Om perspektivet sträcks fram till år 2006 skiljer sig de beräknade kostnaderna åt. Som tabell 4.4 visar har länsstyrelserna, i båda årens enkätsvar, angett att de kommer att ha högst kostnader för administrationen år 2001. Svaren i årets enkät visar upp en större variation för administrationskostnaderna. Från år 2002 ligger kostnaderna tämligen stabilt för att minska till mitten av programperioden och sedan öka något mot slutet. Medan beräkningarna från svaren år 2000 ligger kvar på i stort sett samma nivå resten av perioden. Att förra årets beräkning för de olika åren varierar mindre kan bero på att läget var mer svårbedömt då. I år har de hunnit skaffa sig mer kunskap om de kostnader de kan förvänta sig under den resterande perioden.

Samma kommentar kan göras om årsarbetskrafterna, som även de har en topp år 2001 för att avta till år 2003 och sedan ligga tämligen stabila resten av den nuvarande programperioden i årets beräkningar. Beräkningarna utifrån enkäten år 2000 visar också de på en topp för år 2001, för att sedan minska till år 2002 och därefter ligga stabilt resten av programperioden.

Värt att notera är att länsstyrelserna anger fler årsarbetskrafter i årets enkät jämfört med förra årets. Samtidigt anger de lägre kostnader i år än i förra årets svar, trots att gemenskapsinitiativen nu är medräknade. En orsak till detta är att länen i genomsnitt anger något lägre lönekostnader i årets enkätsvar jämfört med förra årets enkätsvar.

Årets beräkningar ligger generellt under de som gjordes i förra årets enkät. Anledningen kan, återigen, sägas bero på att länsstyrelserna och självstyrelseorganen hunnit skaffa sig en bättre överblick över vilka kostnader som krävs för att administrera strukturfondsprogrammen.

Det är först år 2002, som programmen i den nuvarande programperioden är i gång fullt ut. Ytterligare en orsak kan vara att de i årets enkät räknat med lägre lönekostnader. I årets enkät ligger lönekostnaden för år 2001 på i genomsnitt 369 tkr per årsarbetskraft och i förra årets enkät räknade de med en lönekostnad för år 2001 på i genomsnitt 403 tkr per årsarbetskraft.

Kostnaderna för år 2001

Det är förvånande att länsstyrelsernas förväntade kostnader generellt är något lägre, i årets enkät trots att de har räknat med kostnaderna för gemenskapsinitiativen. Räknas kostnaderna för gemenskapsinitiativen bort ligger årets svar lägre än förra årets svar. Gemenskapsinitiativen beräknas kosta

knappt 9 mkr år 2001. Kostnaderna för dessa ökar till ca 10,5 mkr till år 2002 för att under resten av programperioden ligga tämligen stabilt.

Tabell 4.5 Jämförelse av enkätsvar år 2000 och år 2001 avseende de totala kostnaderna för administrationen år 2001 i tkr.

Kostnader år 2001, tkr			
Program	Enkät år 2000	Enkät år 2001	Skillnad
Mål 1	41 734	32 691	-9 043
Mål 2	41 469	36 051	-5 418
Gemenskapsinitiativ	0	8 840	8 840
Ofördelade kost.	0	1 131	1 131
Förra perioden	13 474	18 030	4 556
Summa	96 677	96 743	66

Totalsumman för mål 1-programmen beräknas år 2001 till ca 32,5 mkr och för mål 2-programmen till 36 mkr. I förra årets enkät uppgav de kostnaden för mål 1-programmen till ca 42 miljoner och för mål 2-programmen till 41,5 mkr för år 2001. Totalt, med gemenskapsinitiativen inräknade, är de beräknade kostnaderna ca 97 mkr.

För mål 2-programmen betyder det en differens på 6 mkr som främst beror på den sena starten av programmen. Det är först år 2002 som förvaltningsmyndigheter och beredningssekretariat arbetar fullt ut med programmen i den nuvarande programperioden. Siffrorna för mål 1-programmet är något stabilare då programmet kom igång under året och har haft ett till två beslutsmöten. Kostnaderna ligger något under de kostnader man angav i förra enkäten.

Fördelning av resurser på arbetsuppgifter

I enkäten har vi frågat om en fördelning av kostnaderna på olika arbetsuppgifter. Flera länsstyrelser har uppgett att det är svårt att göra en sådan uppdelning och att det är en del uppskattningar i denna fördelning. Från två län saknas denna fördelning. Vi redovisar därför här bara arbetsuppgifternas fördelning i andelar. Detta bör ge en rättvisande bild, då vi bedömer att de län som saknas i huvudsak överensstämmer med övriga svar.

Tabell 4.6 Olika arbetsuppgifters andel av totala kostnader under år 2001 i procent

Arbetsuppgift	Programperiod 1995–1999		Programperiod 2000–2006	
	Målprogram	Gemenskaps-initiativ	Målprogram	Gemenskaps-initiativ
Beredning, beslut	3	6	49	46
Information	3	4	15	20
Granskning av rekvisitioner	66	57	20	11
Utbetalning	0	6	1	1
Uppföljning	18	8	6	6
Internrevision	0	2	1	2
5% kontroll	2	8	2	1
Övrigt	7	8	5	12
Summa	100	100	100	100

Under år 2001 är de helt dominerande arbetsuppgifterna vad avser programperioden 1995–1999 granskning och uppföljning. I målprogrammen läggs ca 2/3 av resurserna på granskning, medan knappt 20 procent är uppföljning. Motsvarande siffror för gemenskapsinitiativen är något lägre, 57 respektive 8 procent.

När det gäller den nuvarande programperioden bedömer länsstyrelserna att knappt hälften av resurserna läggs på beredning och beslut under år 2001. Information och granskning av rekvisitioner är därefter de tyngsta uppgifterna. De står för en knapp femtedel vardera. De förändringar länsstyrelserna förutser under 2002–2003 är främst att granskningen kommer att öka till drygt en fjärdedel av resursinsatserna, medan informationen minskar i motsvarande grad.

Fördelning av kostnader på kostnadsslag

I enkäten har vi också frågat efter en fördelning av kostnaderna på kostnadsslagen löner, konsulter och övrigt. Även här har två länsstyrelser utelämnat denna fördelning.

För övriga länsstyrelser består kostnaderna av ca 80 procent löner, 5 procent konsulter och 15 procent övriga kostnader.

Jämförelse av kostnaderna mellan programmen

Genom att summera länsstyrelsernas uppgivna kostnader för olika program och jämföra dessa med omfattningen av programmet erhålls en bild av administrationskostnadens andel av stödet. I tabellen nedan framgår dessa uppgifter för de olika målprogrammen.

Tabell 4.7 Administrationskostnaden per program i förhållande till programmets omfattning i mkr och procent

Program	Adm.kostn. 2001, mkr	Total offentlig finansiering, mkr	Totalt EU-bidrag, mkr	Offentlig finansiering/år, mkr	EU-bidrag/år, mkr	Adm. kostnads andel av offentlig finansiering per år, procent	Adm. kostnads andel av EU-bidrag per år, procent
Mål 1 NN	16,7	5 841	3 327	834	475	2,0	3,5
Mål 1 SSR	16,0	5 719	3 031	817	433	2,0	3,7
Mål 1 tot.	32,7	11 560	6 358	1 651	908	2,0	3,6
Mål 2 N	11,8	3 882	1 573	555	225	2,1	5,2
Mål 2 V	8,8	2 316	1 058	331	151	2,7	5,8
Mål 2 S	10,0	1 762	710	252	101	4,0	9,8
Mål 2 Ö	5,5	643	255	92	36	6,0	15,1
Mål 2 tot.	36,1	8 604	3 596	1 229	514	2,9	7,0
Totalt	68,7	20 164	9 954	2 881	1 422	2,4	4,8

Av tabellen framgår att administrationskostnadens andel av den totala offentliga finansieringen i mål 1-programmen är 2 procent, medan den för alla mål 2-program sammantaget är 2,9 procent. Mål 1-programmen ligger på samma nivå när det gäller andelen administrationskostnader, medan andelen varierar i mål 2. Lägst är där mål 2 Norra och mål 2 Västra, medan mål 2 Södra och mål 2 Öarna har högst andel administrationskostnad.

Vi ska här diskutera faktorer som kan påverka skillnader i andelar mellan programmen. Andelen administrationskostnad påverkas av programmets omfattning, eftersom det påverkar mängden arbete i beredning, beslut, granskning etc. Eftersom det behövs en viss grundbemanning per program är det dock inte fråga om ett proportionellt förhållande mellan administration och programomfattning.

Mål 1-programmen har betydligt större omfattning än mål 2-programmen. Att skillnaden mellan mål 1 och mål 2 i andelen administrationskostnad inte är större än som framgår i tabellen påverkas av den uppdelning som skett av mål 1-programmen i en kust- respektive inlandsdel, vilket ökar administrationen i mål 1.

Skillnaderna i andelen administrationskostnader mellan mål 2-programmen torde till stor del förklaras med programmets omfattning. Mål 2 Södra har dock högre administrationskostnader än Mål 2 Västra, trots att programmet har mindre omfattning. En skillnad som kan antas bidra till detta är att Mål 2 Södra omfattar fem län, medan mål 2 Västra omfattar tre län. Att administrationen är uppdelad på fler län bör vara kostnadsdrivande. Detta blir särskilt tydligt för Mål 2 Öarna, som har den högsta andelen administrationskostnad. Totalt omfattas femton län i detta program. Förutom Gotland berörs dessa län bara till mindre del.

5 Tekniskt stöd

Förvaltnings- och administrationskostnader för att genomföra strukturfondsprogrammen kan till viss del finansieras med EU-medel ur strukturfonderna. Dessa medel benämns tekniskt stöd eller TA-medel (Technical Assistance). På samma sätt som för projektmedel krävs en nationell medfinansiering för att få del av TA-medel från EU. I varje programdokument anges hur mycket TA-medel som kan erhållas från strukturfonderna och hur stor den nationella medfinansieringen då måste vara. Fördelning av TA-medlen sker genom beslut i övervakningskommittéerna.

TA-medlen kan delas in i två kategorier. Den första kategorin, som i tabellen nedan kallas administration, innehåller följande utgiftskategorier:

- Utgifter för förberedelser, urvalsprocesser, bedömningar, kontroller och interna utvärderingar av stödet och insatserna, men exklusive kostnader för förvärv och installation av datorsystem för förvaltning, övervakning och utvärdering.
- Utgifter för möten i övervakningskommittéerna och underkommittéerna som gäller stödets genomförande. I dessa utgifter kan även ingå kostnader för experter och andra deltagare i dessa kommittéer, även deltagare från länder som inte är EU-medlemmar, om ordförandena i dessa kommittéer finner det vara påkallat att dessa personer deltar för att stödet ska kunna genomföras på ett effektivt sätt.
- Utgifter för revisioner och kontroller av insatserna ute på fältet.

De utgifter som berättigar till samfinansiering i ovanstående fall är utgifter för löner och arbetsgivaravgifter.

Den andra kategorin av TA-medel, i tabellen nedan kallad info m.m., kan samfinansiera information, seminarier, externa utvärderingar och datasystem. Villkoren vid samfinansiering är här andra än i den första kategorin. T.ex. kan löner inte samfinansieras, vilket kommenterades av flera av de intervjuade länsstyrelserna. Trots att kraven i EU:s förordningar höjts på informationen, får man inga TA-medel till den personal som ska arbeta med detta.

Nivån på tekniskt stöd

I tabellen nedan redovisas hittills fattade beslut i övervakningskommittéerna. När det gäller mål 1 har övervakningskommittén beslutat om en något högre ram för TA-medlen än vad som framgår av programdokumenten. För att dessa högre belopp ska gälla krävs även kommissionens godkännande. I

tabellen redovisas de högre belopp som övervakningskommittéerna nu beslutat om.

Utifrån totala ramar har övervakningskommittéerna för mål 1 fattat beslut om belopp för administrationen för hela programperioden, medan besluten för Info m.m. gäller fram t.o.m. år 2003.

I mål 2 överensstämmer beloppen med programdokumenten och där har övervakningskommittéerna fattat beslut för perioden fram t.o.m. år 2003.

I kolumnen Totalt redovisas totala belopp för hela programperioden, även om beslut inte fattats om fördelningen av dessa medel.

Tabell 5.1 TA-medel (EU:s del) som beslutats av övervakningskommittéerna i tkr

Program	År							Totalt
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Mål 1 NN								
Administration	4 726	10 999	11 195	11 492	10 583	10 804	10 999	70 797
Info m.m.	655	6 248	1 751	1 777				10 430
Summa	5 381	17 247	12 946	13 269	10 583	10 804	10 999	81 226
Mål 1 SSR								
Administration	3 910	10 149	10 336	10 642	9 750	9 937	10 149	64 872
Info m.m.	1 029	2 924	2 814	2 865				9 631
Summa	4 939	13 073	13 150	13 507	9 750	9 937	10 149	74 503
Mål 2 Norra								
Administration	791	5 772	5 814	5 814				35 700
Info m.m.	60	527	680	791				5 100
Summa	850	6 299	6 494	6 605				40 800
Mål 2 Västra								
Administration	4 361	4 174	3 987	3 664				25 415
Info m.m.	2 219	2 117	2 023	1 862				11 628
Summa	6 579	6 290	6 010	5 525				37 043
Mål 2 Södra								
Administration	2 465	2 533	2 533	2 533				17 740
Info m.m.	731	816	952	1 046				6 953
Summa	3 196	3 349	3 485	3 579				24 693
Mål 2 Öarna								
Administration	884	910	910	910				6 375
Info m.m.	315	383	519	595				3 825
Summa	1 199	1 292	1 428	1 505				10 200

Källa: NUTEK

För gemenskapsinitiativen har ännu inga motsvarande beslut fattats i övervakningskommittéerna.

6 Centrala myndigheter

I uppdraget ingår att redovisa och bedöma kostnader för Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) och för Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS). Underlag för detta har hämtats in via enkäter till de båda myndigheterna. De kostnader som redovisas nedan är angivna utan overheadkostnader som myndighetsövergripande verksamhet och lokalkostnader.

6.1 Verket för näringslivsutveckling

NUTEK arbetar nu, precis som länsstyrelserna, parallellt med uppgifter från den föregående och nuvarande programperioden. Uppgiften som fondansvarig myndighet i föregående programperioden innebär arbetsuppgifter fram t.o.m. år 2003.

I den nuvarande programperioden har uppgifter förts över från NUTEK och övriga fondansvariga myndigheter till förvaltningsmyndigheterna, medan NUTEK nu har andra uppgifter. NUTEK ska bl.a. vara samordnande mellan myndigheter, sekretariat till övervakningskommittéer, ansvara för utvärderingar av programmen och tillhandahålla datorstöd till förvaltningsmyndigheterna och beredningssekretariaten. I den nuvarande programperioden kommer NUTEK även att vara utbetalande myndighet, om än i mycket mindre omfattning än tidigare. Det är i programmet Interreg IIIA Öresundsregionen NUTEK kommer att ha denna uppgift.

Kostnader

De kostnader NUTEK redovisat i årets enkät omfattar Strukturfondsenhetens verksamhet. Till det kommer uppgifter som ligger utanför den enheten, t.ex. för finansiell kontroll. I förra årets enkät gjordes inte samma avgränsning av verksamheten, varför svaren inte är jämförbara mellan åren.

Tabell 6.1 Kostnader och personal för strukturfondsadministrationen på NUTEK år 2000

Program	Kostnad, tkr	Personal, årsarbetskrafter
Målprogram	2 253	4
Gemenskapsinitiativ	1 765	2,25
Ej fördelat	10 034	16,5
Summa	14 052	22,75

I kostnaderna för målprogrammen och gemenskapsinitiativen ingår kostnader för löner till de som jobbar direkt mot något program och möteskost-

nader. Kostnader för utbetalningar och kontroller har ej fördelats på program.

I följande tabell har kostnaderna år 2000 fördelats på arbetsuppgifter.

Tabell 6.2 Fördelning av NUTEK:s kostnader år 2000 på arbetsuppgifter

Arbetsuppgift	Kostnad, tkr	Andel, procent
Utbetalning, kontroller	4 795	34
Sekretariat åt övervakningskommitté	4 018	29
Information, erfarenhetsutbyte, utbildning	664	5
Övrigt	4 575	32
Summa	14 052	100

Kostnaderna år 2000 fördelades på tre ungefär lika stora andelar, utbetalningar och kontroller, sekretariat åt övervakningskommittéer och övriga uppgifter. Information, erfarenhetsutbyte och utbildning utgjorde under detta år en mindre del, 5 procent.

Av kostnaderna år 2000 utgjordes 58 procent av löner, 23 procent av konsulter och 19 procent av övriga kostnader.

Tabell 6.3 Kostnader och personal på NUTEK under åren 2001–2006

År	Kostnader, tkr	Varav kostnader för förra perioden, tkr	Personal, årsarbetskrafter	Varav personal för förra perioden
2001	14 800	3 420	23,75	8
2002	17 300	2 000	24	3
2003	22 300	2 000	24	3
2004	14 100		24	
2005	14 100		24	
2006	14 100		24	

När det gäller kostnaderna för år 2001 och framåt bedömer NUTEK att de kommer att stiga kraftigt fram till år 2003, för att sedan återgå till ungefär samma nivå som år 2000. Antalet årsarbetskrafter bedöms stiga något från år 2000 för att fr.o.m. år 2002 ligga på samma nivå under återstoden av programperioden. Att kostnaderna stiger fram till år 2003, medan personalen i stort sett är lika stor förklaras främst av de s.k. mittutvärderingarna och andra studier av nuvarande program som genomförs under åren 2002 och 2003. NUTEK ansvarar för mittutvärderingarna, men anlitar konsulter för genomförandet. Ser man till NUTEK:s kostnader för målprogram och

gemenskapsinitiativ förväntas de öka från 3,3 mkr år 2001 till 4,3 mkr år 2004.

Tabell 6.4 Fördelning av NUTEK:s kostnader år 2001–2003 på arbetsuppgifter

Arbetsuppgift	År 2001		År 2002		År 2003	
	Kostnad, tkr	Andel, procent	Kostnad, tkr	Andel, procent	Kostnad, tkr	Andel, procent
Utbetalning, kontroller	4 700	32	1 900	11	1 900	9
Sekretariat åt övervakningskommitté	3 300	22	3 900	23	4 000	18
Information, erfarenhetsutbyte, utbildning	1 800	12	4 400	25	4 700	21
Övrigt	5 000	34	7 100	41	11 700	52
Summa	14 800	100	17 300	100	22 300	100

Av tabellen framgår att de arbetsuppgifter som ökar mest är information, erfarenhetsutbyte, utbildning och övriga arbetsuppgifter. Som övriga arbetsuppgifter räknas bl.a. utvärderingar, tematiska studier och arbetet med systemet STINS. Som redan nämnts leder mittutvärderingarna till stora kostnader under åren 2002 och 2003.

6.2 Arbetsmarknadsstyrelsen

AMS var fondansvarig myndighet för den sociala fonden under föregående programperiod. När det gäller de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen betyder det att AMS fortsätter med sina uppgifter från denna programperiod t.o.m. år 2002. I uppgifterna ligger främst att göra utbetalningar.

De kostnader AMS uppger att man har för att avsluta föregående programperiod framgår av följande tabell.

Tabell 6.5 Av AMS uppgivna direkta kostnader för de geografiskt avgränsade programmen för programperioden 1995–1999, tkr

	År 2000		År 2001		År 2002	
	Enkät 2000	Enkät 2001	Enkät 2000	Enkät 2001	Enkät 2000	Enkät 2001
Mål	5 000	6 271	4 590	3 036	3 000	1 680
Gemenskapsinitiativ		643		324		112
Summa	5 000	6 914	4 590	3 360	3 000	1 792

Av tabellen framgår att AMS kostnader under år 2000 blev högre än man bedömde i förra årets enkät. Under år 2001 och 2002 däremot bedöms kostnaderna bli lägre än vad man bedömde förra året. Det betyder att utbetalningarna från de geografiskt avgränsade programmen från föregående programperiod varit av större omfattning än vad som tidigare bedömdes under 2000, och att de därmed har en mindre omfattning under 2001 och 2002. Det kan också noteras att de sammanlagda kostnaderna för de tre åren nu bedöms vara lägre.